

Objektivare investeringsbeslut*

Vad är tricket för att ta så välgrundade investeringsbeslut som möjligt?

När tid ges t.ex. under en semester, kan det vara klokt att fundera vad du baserar dina investeringsbeslut på. De flesta investerare använder olika former av prognoser som grund för portföljförändringar. Målsättningen är ju att förbättra möjligheten till god avkastning. Ekonomisk teori från universitetet säger att varje individ agerar rationellt på ekonomisk information och gör perfekta prognoser. Vi har fått lära oss att en effektiv marknad är en marknad som prissätter all tillgänglig information.

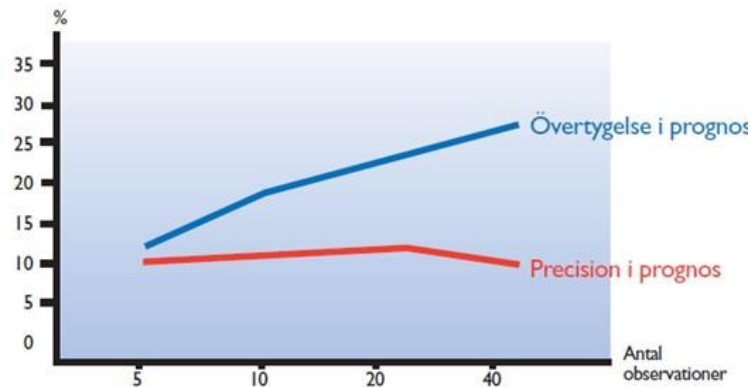
Har ni läst mina tidigare krönikor och boken Börsens Psykologi, vet ni att jag inte alltid är en stor supporter av detta teoretiska synsätt (men har varit!). Marknadens prissättning av information är i hög grad präglad av vilken "psykologisk" marknadsfas vi är inne i och därmed varierar graden av marknadseffektivitet.

På Wikipedia förklaras prognoser som: "Prognos betecknar ett förutspått framtida händelseförlopp. Ordet härleddes från grekiskans pro = förut och gnosis = kunskap." Men varför gör vi prognoser? På finansiella marknader är det för att ge ett underlag för investeringsbeslut och skapa avkastning. Vi samlar in en mängd ekonomisk statistik, gör en analys och får en uppfattning om vad priset ska vara:

Men även om du har rätt i dina prognoser om BNP-siffror, inflation, konjunktur, vinstutveckling m.m. innebär detta inte att du får rätt i din prisprognos. I en prognos ligger ett antagande om hur investerare borde reagera på en viss information och ju mer information desto bättre prognos. Det är därför de flesta prognosmakare lägger en stor vikt vid insamlandet av ekonomisk statistik. Problemet med att samla in information är att precisionen i prognosen till och med riskerar att avta. Däremot kommer din övertygelse att öka. Så trots att du samlar in all tillgängliga ekonomiska data är det inte säkert att du gör en bättre prognos.

* Ursprungligen publicerad på Veckans Affärer 2017.

Källa: "Börsens Psykologi" (2015), ursprungligen Slovic (1973)

Prognoser är en bedömning av hur marknaden bör prissätta en finansiell tillgång. Vi anser att prognoser baserade på tolkning av finansiell information och ekonomisk statistik bör ha ett stort värde. Givetvis har det ett värde, men hur stort värde ska vi ge denna bedömning? Vad som implicit lägger in i en prognos är att vi har en uppfattning om hur marknaden ska agera. Det är precis samma sak som den rationella ekonomiska teorin påstår.

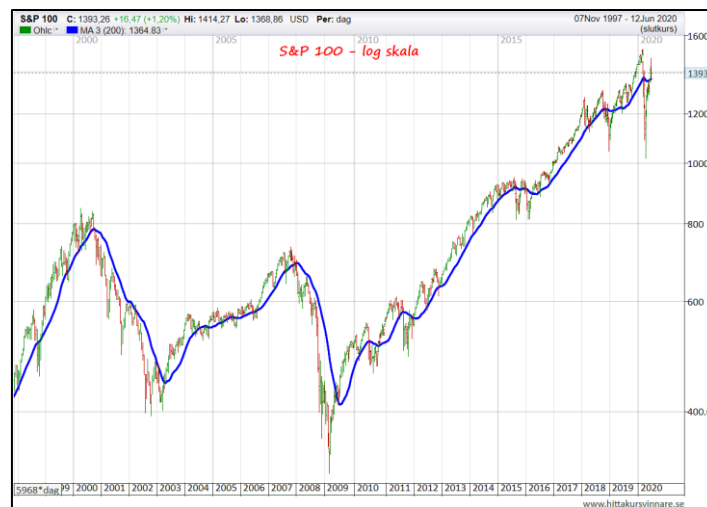
Behavioral finance utgår ifrån det observerade beteendet och vad marknaden gör (s.k. deskriptiv). Skillnaden mellan rationell ekonomisk teori och behavioral finance kan på en finansiell marknad översättas till:

- Prognoser - en uppfattning om hur marknaden borde agera (normativ).
- Priser - vad marknaden faktiskt gör (deskriptiv).

Nära en topp eller botten är du sannolikt påverkad av någon form av subjektiv och känslomässig bedömning av marknadsläget, vilket präglar din prognos. Grupp beteende på en marknad kan ta sig många uttryck. Men kom ihåg att marknaden som helhet alltid är starkare än dig. Gör du en för tidig prognos om att börsen är högt värderad, riskerar du att sälja för tidigt. Gör du en för tidig prognos om att börsen är lågt värderad, riskerar du att köpa för tidigt. Istället är tricket att faktiskt fokusera på den mest objektiva faktorn; marknadspriset. För en svensk börs är det börsindex som till exempel OMXS30, OMXPI eller SIXRX. På globala börser kan det vara t.ex. S&P500, S&P100 för USA, Nikkei i Japan eller EuroStoxx index för Europa.

Genom att öka vikten på vad marknaden gör i form av prisförändringar, kommer din analys att bli mer objektiv. Grafen nedan visar utvecklingen för S&P100 i USA från 1998. Vid de mer permanenta vändningarna i index har många prognoser varit fel.

Börstopparna 2000, 2007 och börsbottnarna 2003, 2009 är bra exempel där de majoriteten av prognoserna var fel. Marknaden (priserna) valde en annan väg. Så håll bevakning på kommande toppar.

Några observationer:

- ✓ Genvägen till mer objektiva prognoser för tillgångsallokering är att hoppa över de steg som riskerar påverkas av feltolkningar, hjärnspöken, psykologiska faktorer, gruppsytryck, internpolitik och prestige. Lägg mindre vikt på vad marknaden borde göra och fokusera på vad den gör.
- ✓ En prognos kan kallas ett verktyg för att våga ta ett investeringsbeslut. Men en prognos är en gissning om framtiden, även fast den kan vara nog så kvalificerad.
- ✓ Den bästa objektiva indikatorn för tillgångsallokering är att fokusera på vad marknaden gör i form av prisförändringar. Med rätt indikatorer kommer du att enklare skapa avkastning. Du får ett enkelt och bra beslutsunderlag.
- ✓ En pristrend är ett faktum. Men var vaksam på att trender aldrig varar för evigt.
- ✓ Det är som Wall Street säger: "It's not about being right, it's about making money."

Lars-Erik Boström

© Copyright

